

Kehittämisen
työkirja –
Tunnista, levitä
ja vakiinnuta
kehitystyön
tuotokset

Kehittämisen työkirja – Tunnista, levitä ja vakiinnuta kehitystyön tuotokset

Mikä?

Tämä työkirja tarjoaa jäsennellyn tavan suunnitella kehitystyön tuotosten, kuten erilaisten työkalujen ja uusien toimintamalien hyödyntämistä. Hyödyntämistä tarkastellaan kolmen toisiinsa liittyvän näkökulman avulla: *tunnista*, *levitä* ja *vakiinnuta*. Työkirja sisältää vinkkilistoja sekä ideointipohjan, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan paremmin suunnitella ja seurata osana kehitystyötä.

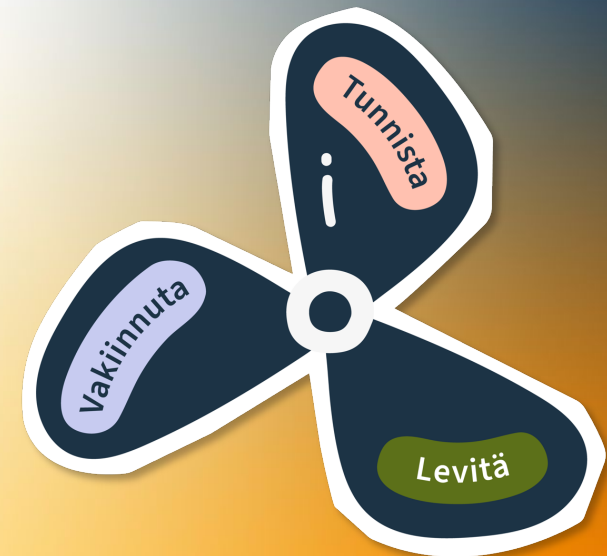
Kenelle?

Kaikille työelämän kehittäjille, jotka ovat mukana kehitystyön tuotosten levittämisessä ja vakiinnuttamisessa. Työkirja auttaa ideoimaan, suunnittelemaan ja arvioimaan työn laajempia hyödyntämisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia.

Miksi?

Tuotosten levittäminen ja vakiinnuttaminen on haastavaa ja usein jää viime tippaan, jos niitä ei ole huomioitu ajoissa. Tunnistus, levittäminen ja vakiinnuttaminen eivät ole irrallisia vaiheita, jotka toteutetaan kehitystyön loppuun vaan ne tulee huomioida ja suunnitella osaksi yhteistä toimintaa heti alusta alkaen.

Miten tämä työkirja toimii?

Tämä työkirja auttaa työelämän kehittäjiä yhdessä ideoimaan, suunnittelemaan ja arvioimaan työnsä laajempia hyödyntämisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia.

Työkirjassa esitetään jäsennelty tapa suunnitella uusien tuotosten – kuten työkalujen, toimintamallien ja käytäntöjen – laajempaa hyödyntämistä kolmen toisiinsa liittyvän näkökulman avulla: *tunnista*, *levitä* ja *vakiinnuta*. Nämä näkökulmat vauhdittavat työelämän muutosta lisäten tietoa ja motivaatiota ottaa tuotoksia käyttöön.

Työkirjaa soveltaessa tulee huomioida oman kehitystyön tavoitteet, laajuus sekä tarvittavat roolit.

Milloin käytetään?

- Suunnittelussa yhteiseen ideointiin ja tuotoksen hyödyntämisen eri näkökulmien huomioimiseen
- Toteutuksessa tuotoksen hyödyntämisen tarkemman suunnittelun ja seurannan tueksi
- Lopussa jatkon suunnitteluun ja seurannasta sopimiseen

Työkirja koostuu kahdesta osasta:

1. **Vinkkilistat** sisältävät esimerkkejä toimenpiteistä ja mittareista, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan paremmin huomioida ja seurata kehitystyön alusta alkaen. Jokaiselle kolmelle näkökulmalle (tunnista, levitä ja vakiinnuta) on omat vinkkilistat.
2. **Ideointipohja** sisältää aiheita ja apukysymyksiä, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan yhdessä suunnitella. Ideointipohjassa on kaksi suuntaa, joihin voidaan tavoitteista riippuen vaikuttaa: levitä laajalle ja sukella syvälle.

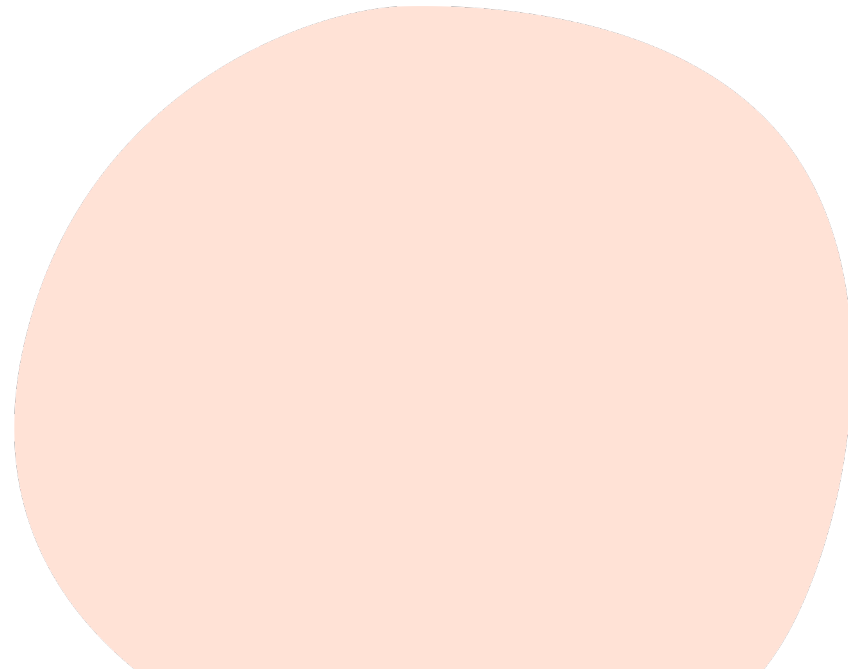
Tunnistus, levittäminen ja vakiinnuttaminen eivät ole irrallisia vaiheita, jotka toteutetaan kehitystyön lopuksi vaan ne tulee suunnitella osaksi yhteistä toimintaa heti alusta alkaen. Näin varmistetaan, ettei tuotosten hyödyntäminen jää viime metreille.

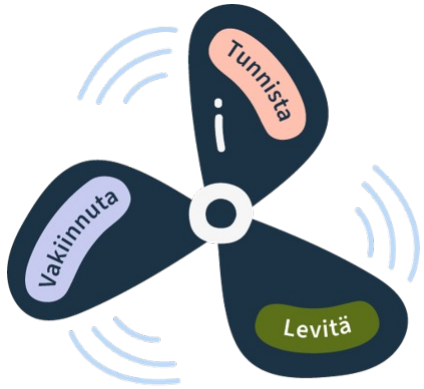
Ajatuksia työkirjasta:

- Tuotosten hyödyntämisen suunnittelu alkaa jo kehittämisen alussa.
 - Jäsennelty tapa auttaa ottamaan eri näkökulmat huomioon.
 - Levittämiselle ja vakiinnuttamiselle on varattava aikaa ja resursseja.
-

Sisällysluettelo

- Kehittämisen työkirja – Tunnista, levitä ja vakiinnuta kehitystyön tuotokset
- Kehitystyön tuotosten hyödyntämisen kolme näkökulmaa
- Vinkkilistat
 - Tunnistamisen vinkkilista
 - Levittämisen vinkkilista
 - Vakiinnuttamisen vinkkilista
- Ideointipohja
 - Ohje: Miten käytän ideointipohjaa?
 - Ideointipohjan kuva
 - Ideointipohjan apukysymykset
 - Ideointipohja aiheittain
- Esimerkkejä ja lisäluettavaa

Kehittämisen työkirja - Tunnista, levitä ja vakiinnuta kehitystyön tuotokset

Mikä työkirjan tarkoitus on?

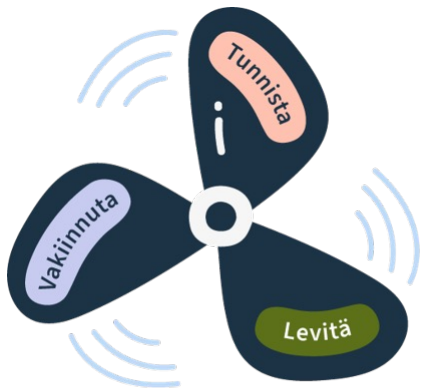
Tämä työkirja tarjoaa jäsennellyn tavan suunnitella kehitystyön tuotosten hyödyntämistä kolmen toisiinsa liittyvän näkökulman avulla: *tunnista*, *levitä* ja *vakiinnuta*. Nämä näkökulmat vauhdittavat työelämän muutosta lisäten tietoa ja motivaatiota ottaa tuotoksia käyttöön.

Työkirja auttaa työelämän kehittäjiä ideoimaan, suunnittelemaan ja arvioimaan työnsä laajempia hyödyntämisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia.

Tunnistus, levittäminen ja vakiinnuttaminen eivät ole irrallisia vaiheita, jotka toteutetaan kehitystyön lopuksi vaan ne tulee suunnitella osaksi yhteistä toimintaa heti alusta alkaen.

Työkirja koostuu kahdesta osasta:

1. **Vinkkilistat** sisältävät esimerkkejä toimenpiteistä ja mittareista, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan paremmin huomioida ja seurata kehitystyön alusta alkaen. Jokaiselle kolmelle näkökulmalle (tunnista, levitä ja vakiinnuta) on omat vinkkilistat.
2. **Ideointipohja** sisältää aiheita ja apukysymyksiä, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan yhdessä suunnitella. Ideointipohjassa on kaksi suuntaa, joihin voidaan tavoitteista riippuen vaikuttaa: levitä laajalle ja sukella syvälle.

Milloin ja miten työkirjaa käytetään?

Työkirja kannattaa ottaa käyttöön heti kehitystyötä suunnitellessa, jotta tuotosten hyödyntäminen tulee huomioiduksi alusta alkaen. Tätä työkirjaa voi kuitenkin hyödyntää kaikissa kehittämistyön vaiheissa. Työkirja ei ota kantaa tai opasta itse kehittämistyöhön vaan tarjoaa vinkkejä ja työkaluja kehitettävän tuotoksen parempaa levittämistä ja käyttöönottoa varten.

Työkirjasta on apua kehittämisen eri vaiheissa:

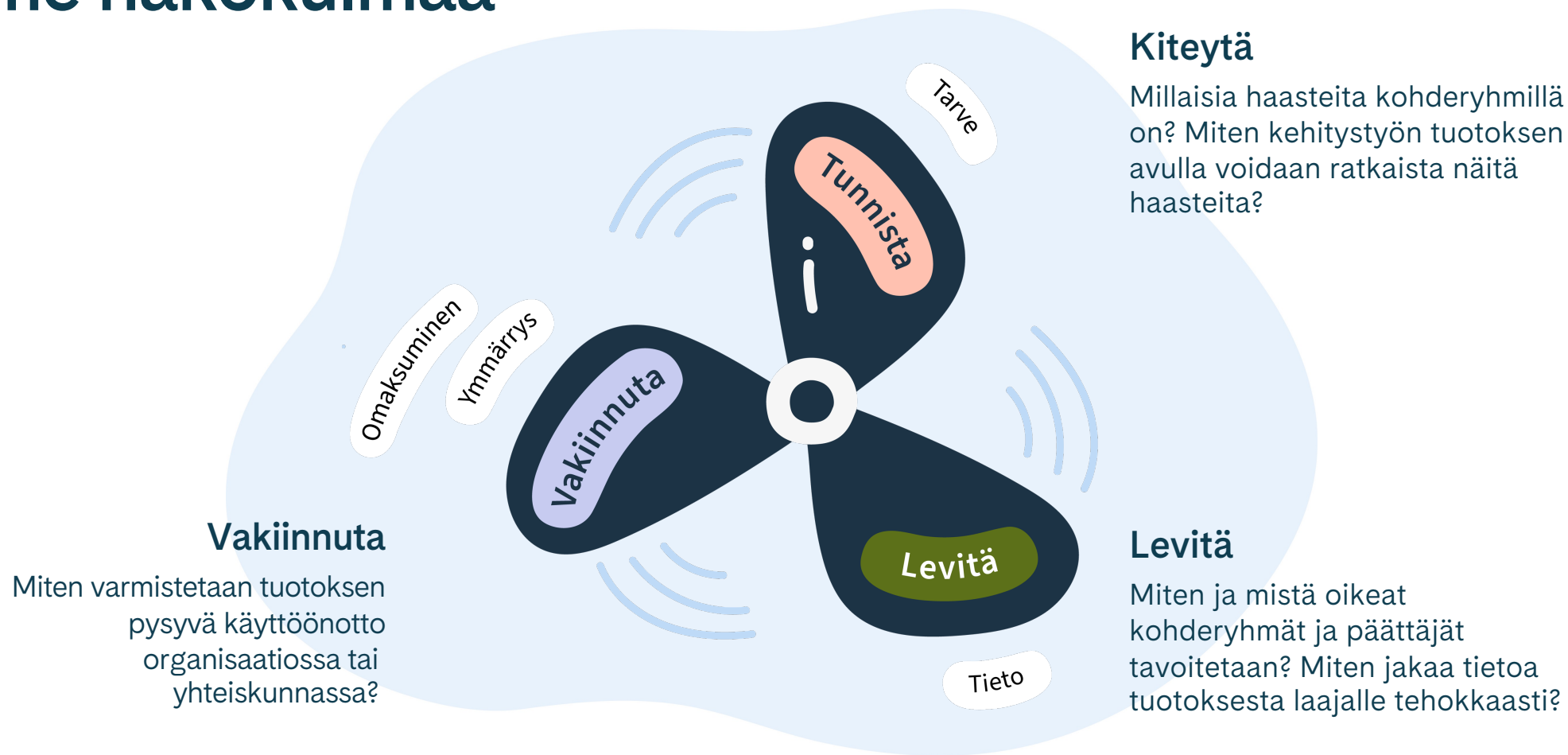
- Suunnittelussa yhteiseen ideointiin ja tuotoksen hyödyntämisen eri näkökulmien huomioimiseen
- Toteutuksessa tuotoksen hyödyntämisen tarkemman suunnittelun ja seurannan tueksi
- Lopussa jatkon suunnitteluun ja seurannasta sopimiseen

Työkirjassa on kuvattuna tuotosten hyödyntämisen kolme näkökulmaa ja niihin liittyvät vinkkilistat. Näitä vinkkejä voit hyödyntää myös ideointipohjaa täyttäessä.

Työkirja tarjoaa apua tuotosten levittämiseen ja vakiinnuttamiseen, mutta ei ota kantaa miten itse kehitystyö on organisoitu ja tehty. Työkirjaa tulee soveltaa tavoitteiden ja kehittämisen laajuuden mukaisesti. Kehittämisessä on oleellista, että tavoitteet ja kohderyhmät on tunnistettu jo kehitystarvetta perusteltaessa. Mikäli näin ei ole, tunnista ne ennen hyödyntämisen suunnittelua.

Tämän työkirjan tehtäviä ja vinkkejä voi vapaasti täydentää, jatkokehittää ja hyödyntää omiin tarpeisiin sopivalla tavalla kehitystyön arjessa. Mikäli esität tai käytät työkirjan tehtäviä julkisesti, mainitsethan viittauksessa tämän työkirjan *“Kehittämisen työkirja –Tunnista, levitä ja vakiinnuta kehitystyön tuotokset, Työ2030-ohjelma”*

Kehitystyön tuotosten hyödyntämisen kolme näkökulmaa

Kolmen näkökulman kuvaus

Tunnista

- Tunnistaminen tarkoittaa kohderyhmien tarpeiden kartoittamista ja niitä vastaavien keinojen löytämistä.
- Tunnistamisen tavoitteena on varmistaa että kehitystyön tuotokset vastaavat tarpeita

Levitä

- Levittäminen tarkoittaa kehitystyön tuotosten aktiivista ja systemaattista jakamista ja tunnetuksi tekemistä valituille kohderyhmille tai suurelle yleisölle.
- Levittämisen tavoitteena on lisätä tietoa ja herättää kiinnostusta kehitystyön tuotoksia kohtaan.

Vakiinnuta

- Vakiinnuttaminen tarkoittaa kehitystyön tuotosten ottamista osaksi organisaation tai yhteiskunnan toimintaa osallistamisen ja yhteisen oppimisen kautta.
- Vakiinnuttamisen tavoitteena on lisätä motivaatiota ja kykyä ottaa kehitystyön tuotokset pysyväan käyttöön.

Huom!

- Näkökulmat ovat osittain päällekkäisiä ja voivat tapahtua samaan aikaan. Tunnistusta ja levittämistä voi tapahtua nopeasti ja useaan kertaan, kun taas vakiinnuttaminen tapahtuu pidemmällä aikavälillä.
- On myös hyvä miettiä onko kehitystyön tavoitteiden ja resurssien kannalta tärkeämpää levittää tuotos mahdollisimman monelle vai pyrkiä vakiinnuttamaan se syvälle muutamien organisaatioiden tai toimialojen arkeen.

Tunnistamisen vinkkilista

Suunnittelu

- ☐ Tunnista päätöksentekijät, joihin vaikuttaminen on välttämätöntä muutoksen aikaansaamiseksi
- ☐ Tunnista tärkeimmät kohderyhmät, joiden tulee tietää kehitystyön tuotoksista
- ☐ Tunnista tärkeimmät kohderyhmät, joiden arkeen kehitystyön tuotos vaikuttaa
- ☐ Selvitä millaisia haasteita kohderyhmillä on
- ☐ Tunnista ja kokoa toimijoita, jotka voivat auttaa tuotosten arvioinnissa, levittämisessä tai vakiinnuttamisessa

Toteutus

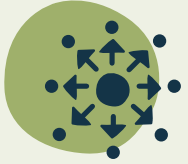
- ☐ Kerää kokemuksia ja palautetta siitä, miten kehitystyön tuotos ratkaisee kohderyhmän haasteet
- ☐ Kokoa yhteen hyviä kehitystyön tuotoksia verkostoista
- ☐ Tunnista mitä hyötyjä ja vaikutuksia kehitystyön tuotoksesta on eri kohderyhmille
- ☐ Kuvaa tuotokset ymmärrettävästi, selkeästi ja houkuttelevasti
- ☐ Vakuuta hyödyistä vertaiskokemusten ja tarinoiden avulla
- ☐ Lähetä potentiaalisia tuotoksia arvioitavaksi, kokoa arviointiraateja tai järjestä kilpailuja, hackatoneja ja osallistu kilpailuihin

Jatko

- ☐ Etsi tuotosten jatkokehitystä, tuotteistamista ja hyödyntämistä tukevia esimerkkejä, kumppaneita ja rahoituskanavia

Mittariaihioita

- ✓ Kiteytetyt tarpeet
- ✓ Tehdyt tutkimukset
- ✓ Validoinnin määrä ja laatu
- ✓ Osallistamisen määrä
- ✓ Osallisuuden tunne
- ✓ Kerätty asiakaskokemus ja palaute
- ✓ Tunnistetut hyödyt ja vaikutukset

Levittämisen vinkkilista

Suunnittelu

- ❑ Tunnista tärkeimmät kohderyhmät, joiden tulee olla tietoisia kehitystyön tuotoksesta
- ❑ Suunnittele, miten lisätä tietoisuutta, asennetta, tietoa ja aikomusta ottaa tulokset käyttöön eri tasoilla
- ❑ Tee kattava ja monipuolinen levittämissuunnitelma heti alussa ja päivitä kehitystyön edetessä
- ❑ Pohdi onko tuotosten levittämisen kannalta tärkeää tavoittaa päätöksen tekijöitä, tai johtajia ja näin lisätä heidän tietoaan strategisista tai poliittisista muutostarpeista

Toteutus

- ❑ Sitouta ja innosta kehitystyössä mukana olleita jakamaan oppeja ja kokemuksia
- ❑ Lisää julkista näkyvyyttä ja ylläpidä keskustelua tärkeistä kehitystyön teemoista ja tavoitteista
- ❑ Varmista tulosten näkyvyys, löydettävyys ja saavutettavuus kootusti keskitetystä paikasta
- ❑ Määritä kohderyhmäkohtaisesti ydinviestit, keinot ja tavoitteet
- ❑ Suosi vuorovaikutteisia levittämisen keinoja
- ❑ Rääätälöi ja paketoï tuotoksia kohderyhmän mukaan ja jaa optimaalisten kanavien kautta
- ❑ Liitä tulosten levittäminen olemassa oleviin kanaviin ja tapahtumiin
- ❑ Käytä verkostojen ja kumppaneiden kanavia ja valmiita alustoja levitykseen
- ❑ Tue ja valmenna verkostoa tuotosten levittämiseen
- ❑ Seuraa levittämisen tavoitteiden saavuttamista

Mittariaihioita

- ✓ Tunnettuus ja tavoitettavuus
- ✓ Osallistujamäärät
- ✓ Levittäjien ja “sanansaattajien” määrä
- ✓ Kontaktit toimenpiteiden jälkeen
- ✓ Verkkoliikenne
- ✓ Medianäkyvyys

Vakiinnuttamisen vinkkilista

Suunnittelu

- ☐ Nimeä käyttöönottamisen kannalta keskeiset kohderyhmät ja toimijat
- ☐ Varmista jo alussa, että käyttöönottoa tukeva työ on selkeästi sanoitettu ja resursoitu
- ☐ Tee suunnitelma, millaista tietoa loppukäyttäjien kokemuksista, tuotosten toimivuudesta ja hyödynnettävyydestä on kerättävä kehittämisen aikana, jotta päätöstä käyttöönotosta voidaan tukea
- ☐ Varmista jo alussa vaatiiko tuotoksen vakiinnuttaminen lainsäädännöllisiä tai poliittisia muutoksia, organisaation rakenteiden tai käytäntöjen tai sääntöjen muuttamista

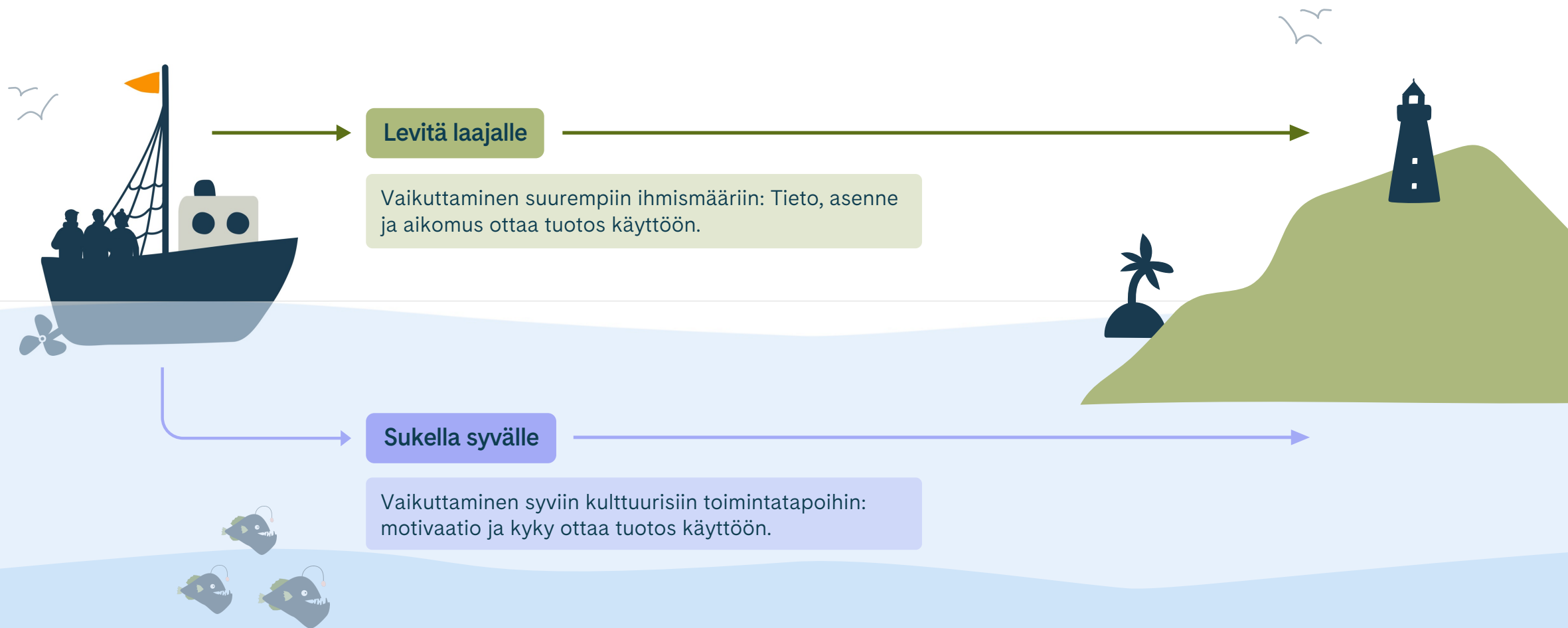
Toteutus

- ☐ Innosta kokeilemaan ja muokkaamaan kehitystyön tuotoksia omaan toimintaympäristöön sopivaksi
- ☐ Tue kokeiluja ja tulosten omaksumista yhdessä tekemällä ja vertaisoppimalla
- ☐ Tee käyttöönotto helpoksi ja sitä tukevat materiaalit selkeiksi ja houkutteleviksi
- ☐ Tarjoa henkilökohtaista tukea muutostyöhön eri tasoilla
- ☐ Kasvata valmiuksia valmentamalla ja kouluttamalla
- ☐ Kerää ja jaa systemaattisesti oppeja ja palautetta
- ☐ Seuraa muutoksen etenemistä ja vaikutuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

Mittariaihioita

- ✓ Valmennusten, kokeilujen ja pilottien määrä ja palaute
- ✓ Käyttöönottojen määrä ja laajuus
- ✓ Käyttäjien ja johdon sitoutuneisuus ja kokemus
- ✓ Toiminnan muutos
- ✓ Vaikutukset

Vaikuttamisen ideointipohjan syvyydet

Miten käytän ideointipohjaa?

Ideointipohja auttaa suunnittelemaan yhdessä jäsennellisesti kehitystyön tuotosten hyödyntämistä. Se sisältää aiheita ja apukysymyksiä, joiden avulla tuotosten hyödyntämistä voidaan yhdessä suunnitella eri vaiheissa kehitystyötä. Ideointipohja kannattaa ottaa osaksi kehittämisprojektin säännöllistä työskentelyä, jolloin pohjaa päivitetään koko kehittämis- ja levittämistyön ajan.

Mitä aiheita sisältää?

- KITEYTYS – Minkä haasteen ratkaisee?
- KOHDERYHMÄT – Kenelle tarkoitettu?
- TÄRKEYS – Mitä tarkoittaa ja miksi tarvitaan?
- TAVOITTEET – Tavoitteet ja avainmittarit?
- KEINOT – Miten tavoitteisiin päästään?

Miten käytetään?

1. Kootkaa eri rooleista koostuva ryhmä, jonka kanssa suunnittelette kehitystyön tuotoksen hyödyntämistä
2. Kiteyttäkää kehitystyönne tuotos, jonka hyödyntämistä olette suunnittelemassa
3. Valitkaa suunta tai suunnat, joihin kehitystyön tuotoksella halutaan vaikuttaa
4. Täyttäkää pohjaa yhdessä keskustellen aihe kerrallaan
5. Päivittäkää ja tarkentakaa pohjaa kehitystyön edetessä

 KITEYTYS

 KOHDERYHMÄT

 TÄRKEYS

 TAVOITTEET

 KEINOT

Nimi:

Haaste:

Hyöty:

Vaihe

☐ Idea ☐ Kehitys ☐ Testaus ☐ Valmis

Levitä laajalle

Kenelle?

Mitä ja miksi?

Tavoitteet ja mittarit

Miten ja milloin?

Sukella syvälle

Kenelle?

Mitä ja miksi?

Tavoitteet ja mittarit

Miten ja milloin?

Ideointipohjan apukysymykset

Kiteytys

- Millaisia tarpeita ja haasteita tärkeimmillä kohderyhmillä on?
- Miten kehitystyön tuotos ratkaisee näitä haasteita?
- Mitä hyötyä ja vaikutuksia kehitystyön tuotoksesta on?

Kohderyhmät

- Kenen kanssa edellytyksistä tulee keskustella?
- Kenen tulee olla tietoinen tuotoksesta? Kenen toimintaan halutaan vaikuttaa?
- Keitä käyttöönotto koskee?

Tavoitteet

- Mitä haluamme saavuttaa?
- Mistä tiedämme että tavoite on saavutettu? Miten aiomme mitata edistymistä?
- Miten, kuinka usein ja kenen toimesta seurataan edistymistä?

Tärkeys

- Miten kuvaamme tuotoksen tärkeyttä päätöksentekijöille?
- Mitä haluamme kertoa tuotoksesta ja sen hyödyistä eri kohderyhmille?
- Mitkä ovat ydinviestimme yhdellä lauseella?

Keinot

- Miten ja mistä oikeat kohderyhmät ja päättäjät tavoittaa?
- Miten jatkuva keskustelu, tiedon jakaminen ja oppiminen varmistetaan?
- Miten varmistamme tuotoksen hyödyntämisen organisaatiossa tai yhteiskunnassa?

Kiteytys

Tuotoksen nimi:

Tuotoksen kuvaus:

Kenelle tuotos on tarkoitettu:

Minkä haasteen tuotos ratkaisee?

Mitä hyötyä tuotoksesta on?

Kohderyhmät

Levitä laajalle: KENELLE?

Sukella syvälle: KENELLE?

Tärkeys

Levitä laajalle: MITÄ JA MIKSI?

Sukella syvälle: MITÄ JA MIKSI?

Tavoitteet

Levitä laajalle: TAVOITTEET JA MITTARIT?

Sukella syvälle: TAVOITTEET JA MITTARIT?

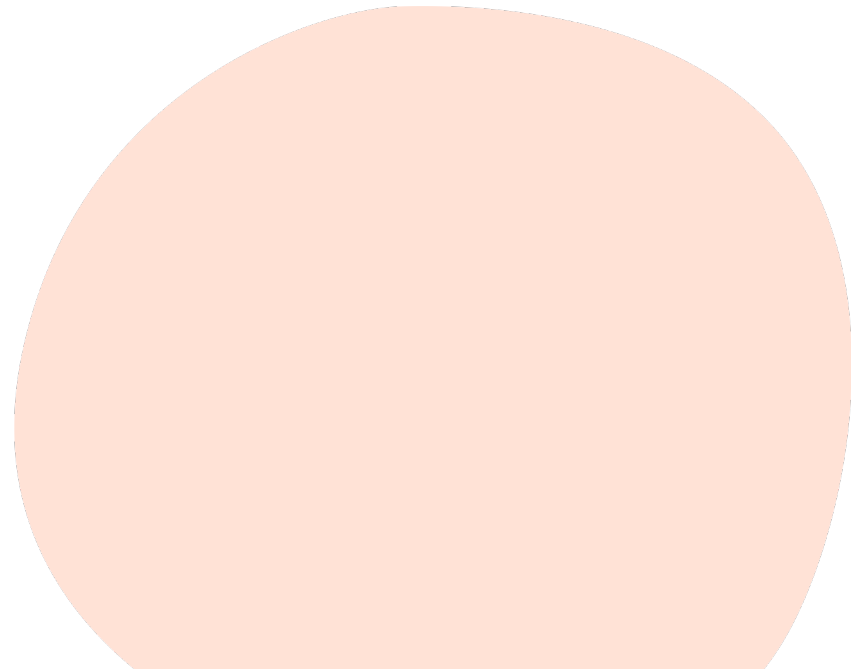

Keinot

Levitä laajalle: MITEN JA MILLOIN?

Sukella syvälle: MITEN JA MILLOIN?

Esimerkkejä ja lisäluettavaa

Hyödynnä suunnittelussa aikajanaa

Hyödynnä monipuolisia keinoja ja kanavia

Vaikuttaminen ja neuvonta

- Kampanjat
- Edunvalvontaa
- Konsultointi
- Koulutus, valmennus, sparraus

Valmiuksien kasvattaminen

- Organisaatiokapasiteetin ja muutokkyvykyyden kasvattaminen tuotoksen levittämiseksi ja käyttöönottamiseksi.

Verkoston rakentaminen

- Yhteistyömallit
- Hankinnat
- Muutosagenttiverkostot

Strategisten kumppanuuksien muodostaminen

- Strategiset liittoumat, sulautuminen, hankinta tai kumppanuus muiden organisaatioiden tai instituutioiden kanssa.
- Instituution tai säätiön perustaminen

Aktiivinen vuorovaikutus ja viestintä

Vuorovaikutteiset sitouttavat

Henkilökohtainen sparraus ja perehdyttäminen
Säännölliset ohjaus-, työ-, oppimis- ja vertaisryhmätapaamiset
Keskustelutilaisuudet ja työpajat
Verkostotapaamiset
Osallistavat seminaarit ja pienryhmätyöskentely
Koulutukset, sähköiset oppimisympäristöt, alustat
Kanavat, joissa on keskustelumahdollisuus (esim. sosiaalinen media, Teams)
Tapahtumat, seminaarit, teemakohtaiset webinaarit
Tiedotustilaisuudet
Uutiset ja videot, blogi-artikkelit, lehtijutut
Sähköpostiviestit
Julisteet, oppaat, käsikirjat ja muu kirjallinen aineisto, raportit
Nauhoitetut koulutukset
Uutiskirjeet
Tietosivut

Yksisuuntaiset informatiiviset

Määritä tavoitteita tukevat mittarit

	Tavoite	Mittari	Esimerkkejä
LEVITÄ	Levittämisen tavoitteena on lisätä kohderyhmän ja laajan yleisön tietoa kehitystyön tuotoksista.	Tunnettuus	Kuinka monta ihmistä tai organisaatiota on tavoitettu, moniko tuntee tulosten olemassaolon ja miten hyvin he ymmärtävät niiden merkityksen? Kuinka monta uutta organisaation edustajaa ja päättäjätahoa on tavoitettu?
		Verkkoliikenne	Kuinka paljon verkkosivut, blogit, muut viestintäkanavat tai sosiaalisen median profiilit ja postaukset ovat keränneet kävijöitä ja seuraajia? Kuinka monta jakoa, tykkäystä, kommenttia tai latausta eri sisällöt ovat saaneet?
		Osallistujamäärät	Kuinka monta ihmistä on osallistunut tapahtumiin, joissa tuotoksia on yhteiskehitetty tai joissa tuotoksista on kerrottu? Kuinka monta uutta organisaation edustajaa ja päättäjätahoa on osallistunut? Montako eri aluetta ja toimialaa on edustettuna?
		Medianäkyvyys	Kuinka paljon kehitystyön tuloksista on kirjoitettu mediassa, ja miten positiivista tai negatiivista näkyvyys on ollut?
VAKIINNUTA	Vakiinnuttamisen tavoitteena on että kehitystyön tuotokset otetaan pysyvästi käyttöön ja niistä tulee osa yhteiskunnan tai organisaation toimintaa.	Käyttöönottojen määrä ja laajuus	Kuinka moni organisaatio, alue, toimiala tai yhteiskunnan toimija on kokeillut tuotoksia? Kuinka moni on ottanut tuotoksen käyttöön ja kuinka laajasti?
		Johdon ja käyttäjien sitoutuminen	Onko johto ja käyttäjät sitoutuneet uusiin toimintatapoihin ja käytäntöihin? Kuinka moni on osallistunut valmennuksiin ja koulutuksiin? Miten johto on tukenut toimintaa ja millaisia päätöksiä on tehty tulosten käyttöönotosta?
		Toiminnan muutos	Onko tuotosten käyttöönotto johtanut pysyviin muutoksiin organisaation toimintakulttuurissa tai yhteiskunnan käytännöissä?
		Vaikutukset	Millaisia kestäviä muutoksia ja vaikutuksia organisaation tai yhteiskunnan toimintamalleihin ja käytäntöihin saatiin aikaiseksi pitkällä aikavälillä?

Tunnista millaisia rooleja tarvitaan

Kehittäjät

- Kehittäjät vastaavat, että tuotokset on kehitetty aitoon tarpeeseen vuorovaikutteisesti käyttäjien kanssa sekä ovat levitettävissä ja otettavissa käyttöön.
- Kaikkien kehitystyössä mukana olleiden rooli tärkeä olla sanansaattajina omaan organisaatioon/omiin verkostoihin.

Viestijät

- Viestintäasiantuntija vastaa omalta osaltaan tiedon levittämisestä ja viestinnästä eri kohderyhmille. Hän voi auttaa levittämissuunnitelman tekemisessä, luoda tai kirkastaa ja yksinkertaistaa viestinnän sisältöjä ja materiaalit, valita viestintäkanavat ja mitata viestinnän tehokkuutta.
- Viestintäasiantuntijan rooli on tärkeä, kun halutaan saada viesti leviämään laajalle yleisölle. Lisäksi aktiivista viestintää tarvitaan käyttöönoton aikana.
- Virallisten viestijöiden lisäksi tarvitaan spontaaneja viestijöitä, puolesta puhujia, tiedon välittäjiä sekä koko verkoston aktiivista viestintää.

Valmentajat

- Valmentaja vastaa henkilökohtaisesta tuesta, sparraamisesta ja käyttäjien osallistamisesta. Hän kouluttaa ja opastaa tuotosten käyttöönotossa ja auttaa muutoksen käynnistämisessä.
- Oppimisen, muutosjohtamisen ja käyttöönoton asiantuntijat ja kouluttajat ovat tärkeässä roolissa erityisesti kehitystyön tuotosten toteutuksessa.
- Valmentaja voi olla ohjelman tarjoama tukipalvelu, hankittu palveluntarjoaja, hankkeen asiantuntija tai organisaation sisäinen toimija.

Käyttäjät

- Käyttäjät auttavat kehitystyön tuotoksen hyödyntämisessä, kun he osallistuvat kehittämiseen, kokeilevat ja ottavat uusia ideoita, käytäntöjä tai toimintoja käyttöön sekä tuovat ne osaksi organisaation tai yhteiskunnan toimintakulttuuria.
- Samalla heidän kokemuksilla ja opeilla on iso rooli tuotosten levittämisessä muille toimijoille.
- Käyttäjät voivat olla paikallisesti organisaatiossa tai verkostossa, alueilla tai toimialoilla sekä kansallisesti poliittisella, hallinnollisella tai lainsäädännöllisellä tasolla.

Työkaluja kehittämiseen

Tämä työkirja tarjoaa apuja tuotosten levittämiseen ja vakiinnuttamiseen osaksi laajempaa kehittämisen työkalupakkia. Työkirja ei ota kantaa miten itse kehitystyö on organisoitu ja tehty – tässä hyviä lisämateriaaleja kehittämiseen:

Ihmislähtöinen yhteiskehittäminen ja oppien jakaminen

- DVV ja eOppiva (2023) Kehittämistyötä tehdään yhdessä – ihmiskeskeinen kehittäminen kumppaneiden ja verkostojen kanssa –koulutus
<https://www.eoppiva.fi/koulutukset/kehittamistyota-tehdaan-yhdessa-ihmiskeskeinen-kehittaminen-kumppaneiden-ja-verkostojen-kanssa/>
- Macken, L. & Wah, I. E. (2022) Oppien jakamisen konseptointi, Oppien jakamisen ja osallistavan viestinnän ohje, DVVn asiantuntijatuki
<https://wiki.dvv.fi/display/DIGIAS/Asiantuntijatuen+oppien+konseptointi>

Juurruttaminen ja implementointi

Työpohjia, tietoa ja lukuvinkkejä:

- Halonen, K., 2021. Projekti loppuu, mitä jää? Sosiaalisten innovaatioiden juurruttaminen.
<https://vaikuttavaprojekti.metropolia.fi>
- Implementointiopas ja NoMAD-kysely implementoinnin seurannan tueksi:
- Kouvonen, P. & Laajasalo, T. 2019. Näyttöön perustuva työ lasten kasvun tukena – miten johtaa juurtumista? Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö.
<https://kasvuntuki.fi/implementointi/implementointiopas/>

Menetelmiä ja työkaluja muutokseen

- Tulevaisuusvuoropuhelu:
<http://www.tulevaisuusvuoropuhelu.fi>
- Muutospeli:
<https://www.sitra.fi/tyokalut/muutospeli/>
- Tulevaisuustaaajuus:
<https://www.sitra.fi/hankkeet/tulevaisuustaaajuus/>

Vaikuttavuus

- Vaikuttavuuden jäljillä opas, Vaikuttavuusketju ja työpohjat
<https://www.hyvanmitta.fi>